

wydział humanistyczny .....Instytut Filozofii

Powołanie Zielonogórskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Filozoficznego

Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Filozoficznego podjęło – 28 stycznia 2005 r. – uchwałę o powołaniu Zielonogórskiego Oddziału PTF. 11 października, podczas Walnego Zebrania Zielonogórskiego Oddziału PTF wyłoniono jego Zarząd. Stanowiska we władzach Oddziału powierzono młodemu pracownikom Instytutu Filozofii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Poszczególne funkcje będą sprawować: Przewodniczący Zarządu – dr Maciej Witek, Zastępca Przewodniczącego – dr Tomasz Mróz, Sekretarz – mgr Karolina Przybylska, Skarbnik – mgr Tomasz Turowski; wybrano też Komisję Rewizyjną w składzie: Przewodniczący – dr Roman Sapeńko, Członkowie Komisji – mgr Marta Kasztelan i mgr Justyna Smarzewska.

Polskie Towarzystwo Filozoficzne jest ważną instytucją życia filozoficznego w naszym kraju. Za początek działalności PTF przyjmuje się dzień 12 II 1904 r. kiedy to na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie odbyło się zebranie założycielskie z udziałem Kazimierza Twardowskiego – współtwórcy *szkoły lwowsko-warszawskiej*. PTF zawsze było wierne programowi przedstawionemu przez swego pierwszego przewodniczącego. Twardowski na inauguracyjnym posiedzeniu deklarował: „Jedynym dogmatem Towarzystwa będzie przekonanie, że dogmatyzm jest największym wrogiem pracy naukowej. Jak wszystkie promienie koła, choć z różnych wychodzą punktów obwodu, łączą i spotykają się w środku koła, tak i my chcemy, aby wszystkie kierunki pracy i poglądów filozoficznych w naszym Towarzystwie ku jednemu zmierzały celowi, ku wyświehleniu prawdy”. W tekście dołączonym do Statutu PTF prof. zw. dr hab. Jacek Juliusz Jadacki przypomniał, że: „Zasady tej przestrzegało PTF i wtedy, gdy na początku lat czterdziestych, w czasie obu okupacji, jego członkowie odbywali tajne zebrania naukowe; i wtedy, gdy na początku lat pięćdziesiątych, w najgorszym okresie totalitarnego reżimu, towarzystwo trwało «w uśpieniu»; i wtedy, gdy w początkach tzw. stanu wojennego było forum nieskrępowanej wymiany poglądów”.

Powołanie Zielonogórskiego Oddziału PTF zbiega się z wydaniem przez Instytut Filozofii UZ tomu – prac zebranych pod redakcją Tomasza Mroza i Marcina Sieńki – zatytułowanego *Propositiones* (Zielona Góra: IF UZ 2005). Jest to zbiór tekstów napisanych przez młodych naukowców związanych z IF UZ (prezentowany był na łamach naszego *Miesięcznika*, zob. nr 9/137). Charakter tego tomu dowodzi, iż różnorodność tematyczna znajdujących się tam artykułów przekłada się na różnorodność opcji i postaw filozoficznych – rozwijających się obok siebie – w zielonogórskim ośrodku. Można odnaleźć w tym pełną akceptację dla lansowanej przez PTF, od początku swego istnienia, postawy antydogmatycznej. *Propositiones* należy więc uznać za dobrą „wizytówkę najmłodszego pokolenia zielonogórskich filozofów”.

Podstawowym celem PTF, zapisanym w Statucie, jest „uprawianie i krzewienie nauk filozoficznych”. Rozpoczynając swą działalność Zielonogórski Oddział podejmuje wynikające stąd różnorodne cele naukowe i dydaktyczne. Jednym z nich jest zadanie przeprowadzenia, w roku szkolnym 2006/2007, okręgowych eliminacji do XVIII Olimpiady Filozoficznej. Inicjatywa ta powinna przyczynić się do wzrostu zainteresowania

filozofią wśród młodzieży w naszym regionie oraz do – przynajmniej częściowego – zdyskredytowania stereotypów dotyczących filozofii.

Zielonogórskie środowisko filozoficzne, choć stosunkowo młode, zdobyło już trwałą pozycję na polskiej mapie filozoficznej – kolejnym tego potwierdzeniem jest pozytywna opinia Walnego Zgromadzenia Delegatów PTF i powołanie Zielonogórskiego Oddziału PTF. Przyczyniło się do tego uznanie, z jakim spotyka się dorobek samodzielnych pracowników naukowych IF UZ oraz osiągnięcia niektórych naszych młodszych naukowców. Na zakończenie warto wspomnieć o tych ostatnich. Dwóch spośród nich było szczególnie zaangażowanych w trud powołania Zielonogórskiego Oddziału PTF, są to doktorzy: Tomasz Mróz i Maciej Witek, którym w tym miejscu za ich wysiłki składamy gorące podziękowanie.

Stanisław Hanuszewicz

....Instytut Filologii Germańskiej

Nowy pracownik Instytutu

Elizaveta Kotorova ukończyła filologię germańską, tytuł doktora uzyskała na Moskiewskim Uniwersytecie Łomonosowa przy katedrze językoznawstwa ogólnego, komparatywno-histerycznego i typologicznego z zakresu badania porównawczego metaforyki w języku rosyjskim i niemieckim.

Centrum pracy naukowej E. Kotorovej stanowią głównie germanistyka, badania porównawcze i typologia. Zajmuje się ona następującymi obszarami badawczymi, które również wykłada: leksykologia współczesnego języka niemieckiego, semantyka, pragmatyka i komunikacja, język i kultura, komparatystyka, typologia. Nie jest jej obca również praca leksykograficzna, współpracowała nad stworzeniem Wielkiego Słownika Niemiecko-Rosyjskiego (pod kierunkiem prof. Dobrowolskiego). Od 1994 do 1996 roku była stypendystką Fundacji Alexandra Humboldta w Instytucie Sławistyki na Uniwersytecie Humboldta w Berlinie. W 1998 roku habilitowała się na uniwersytecie Łomonosowa w Moskwie. Temat pracy habilitacyjnej brzmi: „Problem der zwischensprachlichen Äquivalenz auf dem Gebiet der lexikalischen Semantik”. Monografia na podstawie pracy habilitacyjnej została opublikowana pod koniec 1998 roku w Berlinie. Wyniki jej badań ukazały się również w wielu artykułach naukowych. Aktywnie uczestniczy w kształceniu kadry naukowej, w zakresie problemów teorii języka prowadziła 7 doktorantów, którzy obronili swoje prace doktorskie.

Długi czas była również członkiem laboratorium do spraw badań języków pramieszkańców Syberii. W ramach interdyscyplinarnych projektów, które łączą lingwistykę z etnografią, bada język ketycki – jeden z języków pramieszkańców Syberii. Jeden z tych projektów jest prowadzony razem z Instytutem Ewolucyjnej Antropologii Maxa Plancka w Lipsku (prof. Bernard Comrie).

E. Kotorova jest członkiem Association for Linguistic Typology, International Pragmatics Association, Międzynarodowego Stowarzyszenia Germanistów.

Ministerstwo Edukacji Federacji Rosyjskiej nadało jej w 2000 roku tytuł profesora.

Paweł Truszkiewicz

Spotkanie członków Stowarzyszenia Germanistów Polskich w Krakowie 17 października 2005

Członkowie SGP spotkali się w tym roku już po raz drugi, w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim. Pierwszy raz w dniach 22 – 24 kwietnia 2005 r., kiedy to odbyła się konferencja naukowa „Germanistyczne doświadczenia i perspektywy interkulturowości”, na której Uniwersytet Zielonogórski reprezentowali dr Jarochna Dąbrowska-Burkhardt i dr Paweł Zimniak.

Drugą okazją do spotkania w Krakowie 17 października 2005 r. było przyznanie honorowych statuetek Stowarzyszenia zasłużonym naukowcom i pisarzom wskazanym przez Zarząd SGP i „zatwierdzonym” przez jego Walne Zgromadzenie. Statuetki są ogólnopolskim wyróżnieniem ustanowionym przez SGP w celu uczczenia wybitnych osiągnięć z zakresu germanistyki. Przyznanie ich odbyło się już po raz drugi w historii, a otrzymali je w tym roku prof. Olga Dobijanka-Witczakowa (Kraków), prof. Hartmut Eggert (Berlin) oraz prof. Adam Zieliński (Wiedeń). Instytut Filologii Germańskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego reprezentowała dr Jarochna Dąbrowska-Burkhardt.

Uroczystość odbyła się w przepięknym wnętrzu muzealnej auli Uniwersytetu Jagiellońskiego, w Collegium Maius. Gospodarz spotkania prof. Antoni Dębski, dyrektor Instytutu Filologii Germańskiej UJ wraz z prof. Franciszkiem Gruzcią (Uniwersytet Warszawski), Przewodniczącym SGP i od września tego roku Prezydentem Międzynarodowego Stowarzyszenia Germanistów (IVG) powitali serdecznie wszystkich przybyłych gości.

Zaproszeni słuchali z wielkim zainteresowaniem trzech laudacji, które wygłosili prof. Maria Kłańska, prof. Janusz Golec oraz prof. Krzysztof Lipiński. Prof. Maria Kłańska (UJ) mówiła o wielkim zaszczyście bycia studentką pani prof. Dobijanki-Witczakowej, która jest osobą wyjątkową. Swą pracę na UJ rozpoczęła w roku 1949 na stanowisku asystenta i choć w 1992 r. przeszła na emeryturę, nadal związana jest z Uniwersytetem. Dorobek naukowy Jubilanki jest imponujący i obejmuje sto kilkadziesiąt pozycji, a głównym zainteresowaniem naukowym jest literatura niemiecka doby Oświecenia, Klasyka Weimarska, Romantyzm niemiecki i literatura XIX wieku. Profesor Dobijanka-Witczakowa jest czynnym członkiem krajowym Polskiej Akademii Umiejętności Wydziału Filologicznego, instytucji decyzyjnej i doradczej w sferze nauki.

Następną laudację na cześć jednego z najwybitniejszych germanistów niemieckich prof. Hartmута Eggerta wygłaszał prof. Janusz Golec dyrektor Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Marii Curii Skłodowskiej w Lublinie. Prof. Eggert, znakomity germanista był wieloletnim pracownikiem i dyrektorem Instytutu Filologii Germańskiej na Wolnym Uniwersytecie w Berlinie (Freie Universität). Od roku 1992 jest koordynatorem w programie DAAD dotyczącym pomocy i współpracy dla Europy Środkowej i Wschodniej obu Instytutów Germanistyki Berlina (Freie Universität) i Lublina (UMCS i KUL). Prof. H. Eggert jest nadal zaangażowany w międzynarodowe kontakty Instytutu (FU-Berlin), będąc opiekunem naukowym wielu zagranicznych stypendystów. Wyrazem wdzięczności dla wybitnej osobowości

profesora jest nadanie mu przez Uniwersytet UMCS tytułu profesora honorowego w roku 2003.

Laudatorem dla prof. Adama Zielińskiego, znanego powieściopisarza, działacza gospodarczego i społecznego był prof. Krzysztof Lipiński (UJ), który przybliżył raz jeszcze znaną dobrze wszystkim obecnym postacią pisarza urodzonego w 1929 roku w Drohobyczu (80 km na południe od Lwowa), a w 1945 roku przymusowo repatriowanego. Adam Zieliński ukończył studia na UJ na Wydziale Filozoficzno-Społecznym, a następnie dziennikarstwo na Uniwersytecie Warszawskim.

ZAPROJEKTOWANE PRZEZ KRAKOWSKIEGO ARTYSTĘ PLASTYKA STATUETKI SGP

W 1957 roku wyemigrował z rodziną do Wiednia, gdzie dał się poznać jako znawca stosunków ekonomiczno-socjalnych charakteryzujących państwa bałkańskie i azjatyckie. Jako pisarz debiutował w końcu lat osiemdziesiątych. Pisze równoległe po polsku i po niemiecku. Po polsku ogłosił m.in. następujące powieści: „Powrót”, „Niedaleko Wiednia”, „Cichy Dunaj”, „Garbaty Świat”, a także liczne opowiadania m. in. „Galicyski prowincjusz”, „Kanalnia”, „Twarze”, „Holobutów”. Zieliński jest członkiem wielu prestiżowych towarzystw, związków i klubów literackich i artystycznych.

Po laudacjach i przekazaniu statuetek wymienionym osobistościom przemówienie wygłosił Ambasador Republiki Federalnej Niemiec dr Reinhard Schweppe. Po krótko omówił on obecną sytuację w stosunkach polsko – niemieckich, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia młodzieży polskiej i niemieckiej w programach naukowych. Pan Ambasador nie omieszkał poruszyć również kwestii wywołujących wiele emocji w społeczeństwach polskim i niemieckim, a mianowicie kwestię powstania w Berlinie „Centrum przeciw Wypędzeniom”, oraz budowę gazociągu przez Morze Bałtyckie. Następnie wszyscy uczestnicy spotkania zostali zaproszeni na przyjęcie zorganizowane przez Pana Ambasadora w gmachu Collegium Maius, gdzie można było porozmawiać ze wszystkimi Jubilatami i pozostałymi członkami SGP. Ponieważ prof. Franciszek Gruzca został Prezydentem IVG na najbliższą (2005-2010) – pięcioletnią kadencję, wiąże się to z obowiązkiem zorganizowania przez Pana Prezydenta – a tym samym przez polską germanistykę – kongresu IVG w roku 2010, o czym naturalnie mówiło się dużo w Krakowie.

Jarochna Dąbrowska-Burkhardt

OD LEWEJ: AMBASADOR RFN DR R. SCHWEPPE, PROF. H. EGGERT, PROF. O. DOBIJANKA-WITCZAKOWA, PROF. F. GRUZCIA, PROF. A. ZIELIŃSKI

„Za siedmioma górami, za siedzioma lasami...”

...odbyło się już po raz piętnasty międzynarodowe polsko-niemiecko-francuskie kolokwium studentów germanistyki uniwersytetów w Zielonej Górze, Vechcie i Angers. W dniach 4-9.11.2005 spotkaliśmy się w „bajkowym” mieście Angers we Francji, by wspólnie pracować, dyskutować, ale i poznać się wzajemnie oraz pogłębiać wiedzę na temat naszych kultur.

Tegoroczny temat kolokwium „Bajki dawniej i dziś w kulturze trzech narodów” stanowił idealną osnowę naszego 6-dniowego pobytu. Polska grupa wystartowała rankiem w kierunku Vechty (Niemcy), gdzie oczekiwał nas autokar ze studentami z zaprzyjaźnionego uniwersytetu. Po 25 godzinach jazdy dotarliśmy z ulgą do pięknie położonego nad jeziorem ośrodka wypoczynkowo-konferencyjnego Lac de Maine, gdzie przyjęto nas typowo francuskim śniadaniem. Po krótkim odpoczynku udaliśmy się na uniwersytet, gdzie powitał nas dziekan wydziału filologicznego, a zaraz potem, jak to jest w tradycji, studenci podzielili się na 5 grup tematycznych, zachowując przy tym wypracowaną zasadę międzyna-

rodowego składu poszczególnych grup. W ten sposób rozpoczął się nasz bajkowy workshop.

Mimo zmęczenia studenci natychmiast znaleźli wspólny język, w przenośni i dosłownie, bo przecież językiem konferencji jest zawsze język niemiecki. Pomysły posypały się jak z rękawa i potwierdziła się zasada, że dobre przygotowanie merytoryczne przed kolokwium bardzo ułatwia i daje pozytywne efekty podczas opracowywania tematu w grupie w trakcie kolokwium.

Miłym akcentem kończącym pierwszy dzień pobytu było zaproszenie nas przez władze miasta do ratusza, gdzie obejrzelśmy prezentację miasta Angers, a niespodzianką był poczęstunek lokalnymi specjałami.

Bajki dzień drugi rozpoczął się pracowicie w salach uniwersytetu, a po południu mieliśmy okazję podpatrzeć produkcję światowej sławy likieru pomarańczowego „Cointreau” i obejrzeć wystawę-muzeum, poświęconą tradycji produkcji i marki. Zapachy unoszące się wokół wprowadziły nas w bajeczny nastrój, tym bardziej, że zaproszono nas na degustację.

Burzliwe dyskusje nad tematem kolokwium, próby, zdjęcia w plenerze i szkice prezentacji efektów pracy wypełniły nam znaczną część niedzieli. Późne popołudnie to bajkowej scenerii ciąg dalszy. Wyjątkową atmosferę zapewnił nam Chateau – olbrzymi XIII-wieczny zamek warowny z 17 wieżami. Ta piękna budowla – symbol miasta – robi wrażenie zarówno z zewnątrz jak i od wewnątrz, gdyż słynie ona z kolekcji największych w Europie, ułożonych w jeden ciąg arrasów pt. „Apokalipsa”. Charakterystycznym elementem twierdzy są również wspaniałe typowo francuskie ogrody, okalające wieże i zdobiące dziedzińce. Równie duże wrażenie zrobiło na nas muzeum Davida d’Angers z szeregiem monumentalnych rzeźb wielkich postaci historycznych. Miłym akcentem była galeria popiersi, w której to odkryliśmy popiersie Adama Mickiewicza.

Na kolejny dzień naszego pobytu zaplanowano wycieczkę do odległego o 90 km Nantes – położonej nad Loarą historycznej stolicy Bretanii. Miasto to było od zawsze jednym z najważniejszych portów we Francji, słynące niegdyś z bogactwa, ale i niechlubnego handlu niewolnikami. Zwiedzanie miasta rozpoczęliśmy od wizyty w Musée des Beaux Arts – Muzeum Sztuk Pięknych, zawierającym jedną z największych kolekcji dzieł dawnych mistrzów i współczesnych artystów francuskich. Ten pełen wrażeń dzień zakończyła „bajkowa” projekcja filmu, tematycznie związanego z naszym kolokwium.

Ostatni dzień pobytu upłynął pod znakiem wytężonej pracy przed zaplanowaną na wieczór prezentacją jej wyników. Emocje sięgnęły zenitu, bo poza treścią ważną rolę odegrała również twórcza rywalizacja. Temat wiódący został, jak się okazało, w poszczególnych grupach ujęty i zaprezentowany w zdecydowanie różnorodny sposób – od groteski i teatru absurdu, poprzez słuchowisko do projekcji multimedialnej.

Prezentacja pokazała, że bajka jest materiałem bardzo plastycznym, dającym możliwość obróbki odtwórczej i twórczej, czego studenci w pełni dowiedli, wykorzystując przy tym wszelkie dostępne środki. Z ust wielu uczestników i opiekunów kolokwium usłyszałyśmy moc ciepłych słów, dotyczących bardzo dobrego przygotowania polskich studentów.

Tradycyjnie uczestnicy tegorocznego spotkania wybrali temat na następny rok. Będą to szeroko rozumiane humor, parodia i satyra w języku i literaturze Polaków, Niemców i Francuzów.

Do zobaczenia w listopadzie 2006 na uniwersytecie w Vechcie w Niemczech!

Gabriela Lis
Liliana Sadowska

